

Folytatódó átrendeződések

A kormány határidőre, szeptember 30-án benyújtotta az Országgyűlésnek a 2012. évi költségvetési tervezetét. A költségvetést megalapozó adótörvényeket október 14-én adták be a képviselők. Máhr András, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének (MOSZ) főtitkárhelyettese a költségvetés-tervezet agrár-fejezetét, vagyis a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) költségvetési tervezetét (ez a 12-es fejezet) elemezte.

Nehéz a tárca 2011-es költségvetésével való összehasonlítás, mert az idej két, összevont minisztérium büdzséből tevődött össze. Az átrendeződések, ha nem is az eddigi mértékben, de folytatódhatnak. Hangsúlyozni kell azt a lényeges változást is, hogy a bírságbevételek központi bevételeként szerepelnek, vagyis nem maradnak az intézményeknél, nem azok bevételeit gyarapítják. Az átrendeződés része, hogy minden vízügygel kapcsolatos intézkedés elkerül a VM-től, és a Belügyminisztérium költségvetésében jelenik meg. A hulladékgazdálkodási törvényben meghatározott költségvetési kötelezettségek viszont a VM fejezetében jelennek meg, s az új hulladékgazdálkodási törvény végrehajtása érdekében a „Hulladék-kezelési és gazdálkodási feladatok” jogcím támogatása 40 milliőről 15,1 milliárd forintra emelkedik 2012-ben – mondta a főtitkár-helyettes.

A Vidékfejlesztési Minisztérium támogatási előirányzata – 383,167 milliárd forint kiadás és 194,214 milliárd forint bevétel mellett – a 2012. évi költségvetési törvénytervezet szerint 188,953 milliárd forint, ami az idej eredeti előirányzat 99,5 százaléka. Megjegyzendő, hogy a belüghöz átkerült vízügyi feladatok finanszírozásánál eltűnt a víztársulatok kezelésében lévő vízügyi létesítmények fenntartásáról szóló 4,6 milliárd forintos támogatás. Ez a jogcím 2011-ben jelent meg először a költségvetésben, aminek oka az volt, hogy megszüntették a gaz-

dálkodók kötelező hozzájárulását a víztársulatok működéséhez. Ugyanakkor erre a tevékenységre továbbra is szükség van, hiszen az árkok és a létesítmények fenntartása, a belvíz elleni védekezés ebből valósult meg. Az átszervezés költségvetési hatása 17,8 milliárd forint. Technikai módosítás, hogy a „Közösségi agrármarketing programok finanszírozása” előirányzatot a „Folyó kiadások és támogatások” sorról közvetlenül az „Agrármarketing Centrum” címre csoportosítják át.

A korábbi FVM-hez köthető intézményeket 2012-ben is a 2011. évi támogatási szinten finanszírozzák, a fejezeti kezelésű előirányzatok támogatása ugyanakkor drasztikusan csökken jövőre, ami egyes előirányzatok megszűnésének és a támogatás mérséklődésének együttes eredményéből adódik. Eltűnik a „FAO-intézmények finanszírozása”, a „Víz-társulatok kezelésében és üzemeltetésében lévő vízi létesítmények fenntartása”, valamint az MVH IIER támogatásának előirányzata, ami összességében megközelítően 7 milliárd

1. táblázat: A Vidékfejlesztési Minisztérium támogatási előirányzata					
	2011. évi támogatási előirányzat (millió Ft)	2011. évi zárolással terhelt előirányzat (millió Ft)	2012. évi támogatási előirányzat (millió Ft)	Különbség (millió Ft)	2011/2010
Vidékfejlesztési Minisztérium igazgatása	5991	5692	5820	-172	97%
Szakigazgatási intézmények					
Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal	5510	4056	5233	-277	95%
Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal	136	115	128	-9	94%
Állami Ménesgazdaság	294	242	234	-60	80%
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	9604	8209	9596	-8	100%
Mezőgazdasági középfojú szakoktatás és szaktanácsadás intézményei	4041	3722	3685	-356	91%
Közművelődési intézmények	488	403	436	-52	89%
Agrárkutató intézetek	1818	1385	1331	-487	73%
Agrárgazdasági Kutató Intézet	-	-	437	437	-
Agrármarketing Centrum	167	151	1162	995	695%
Génmegőrző intézmények	327	284	526	199	161%
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	1300	1093	1129	-171	87%
VM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet	-	-	124	124	-
Összesen	23 685	19 660	24 020	335	101%
Fejezeti kezelésű előirányzatok					
FAO-intézmények finanszírozása	225	225	-	-225	-
Agrárkutatás, tanüzemek, felsőoktatás támogatása/Agrárkutatás támogatása	400	320	21	-379	5%
Magán- és egyéb jogi személyek kártérítése	15	12	11	-4	75%
Határon átnyúló vidékfejlesztési feladatok támogatása	44	22	21	-24	47%
Ágazati szakmai szervezetek és képviseletek támogatása	198	99	92	-106	47%
Vízügyi feladatok támogatása	348	296	-	-348	-
Parlagfű elleni védekezés támogatása	1084	1084	79	-1005	7%
MVH IIER	2000	2000	-	-2000	-
Osztatlan földtulajdon kimérésének költségei	250	238	3000	2750	1200%
Központosított bevételekből finanszírozott intézményi feladatok	774	474	-	-774	-
Magyar Agrárkamara	57	45	-	-12	-
Állatorvosi Kamara	12	11	59	-17	75%
Növényorvosi Kamara	6	6	-	-	-
Állami génmegőrzési feladatok támogatása	400	250	177	-223	44%
Hegyközségek Nemzeti Tanácsa	224	179	141	-83	63%
Nemzetközi szervezetek tagsági díjai	348	244	259	-89	74%
Tanyafejlesztési program	1000	845	1500	500	150%
Víztársulatok kezelésében és üzemeltetésében lévő vízi létesítmények fenntartása	4600	3910	-	-4600	-
Összesen	11 985	10 260	5359	-6626	45%
Állat- és növénykártalanítás	1000	1000	1000	0	100%

forint csökkenést jelent. „Az ágazati szakmai szervezetek és képviseletek támogatása” cím a felére csökken, míg „A parlagfű elleni védekezés támogatása” gyakorlatilag megszűnik. Két jogcím támogatása ugyanakkor

látványosan nő: jövőre 1 milliárd helyett 1,5 milliárd forint jut tanyafejlesztésre, és az idej 250 millió forinttal szemben 3 milliárdot szán a kormány az osztatlan földtulajdon kimérésének költségeire (1. táblázat).

2. táblázat: Nemzeti támogatások

	2011. évi támogatási előirányzat (millió Ft)	2011. évi zárolással terhelt előirányzat (millió Ft)	2012. évi támogatási előirányzat (millió Ft)	Különbség (millió Ft)	2011/2010
Nemzeti Erdőprogram (determinációk)	919	710	535	-384	58%
Erdőfelújítás determinációja	324	259	244	-80	75%
Erdészeti feladatok	316	252	238	-78	75%
Fenntartható erdőgazdálkodás	280	199	53	-227	19%
Állattenyésztési feladatok	750	700	706	-44	94%
Vadgazdálkodás támogatása	10	8	-	-10	-
Fejlesztési típusú támogatások	130	104	96	-34	74%
Folyó kiadások és jövedelem-támogatások	55 315	49 383	54 000	-1315	98%
Nemzeti agrárkáranyhítás	2000	2000	2000	0	100%
Összesen	59 124	52 906	57 338	-1786	97%

3. táblázat: Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

	2011. évi előirányzat			2012. évi előirányzat		
	Központi költségvetés (millió Ft)	EU-alapokból (millió Ft)	Összesen (millió Ft)	Központi költségvetés (millió Ft)	EU-alapokból (millió Ft)	Összesen
I. tengely: A mezőgazdaság és az erdészeti ágazat versenyképességének javítása	23 369	59 612	82 981	28 874	76 463	105 337
II. tengely: A környezet és a vidék fejlesztése	14 119	49 176,2	63 295,2	16 406	61599	78 006
III. tengely: Az életminőség javítása a vidéki területeken és a diverzifikáció ösztönzése	9150	23 900,8	33 050,8	8996	21676	30 671
IV. tengely: LEADER-intézkedések	1285	3895,1	5180,1	1865	5512	7378
Technikai segítségnyújtás	2000	5677,5	7677,5	1563	4437	6000
Hálalati Operatív Program	900	2700	3600	900	2700	3600

A nemzeti támogatások mértéke a 2011. évi szint 97 százaléka lesz 2012-ben, ezen belül a „Nemzeti agrárkáranyhítás”, valamint az „Állat- és növénykártalanítás” jogcímenek nincsen csökkenés 2012-ben (2. táblázat). A „Folyó kiadások és jövedelem-támogatások” előirányzata 2 százalékkal csökken ugyan, de annak okán, hogy a „Közösségi agrármarketing programok támogatása” jogcímet más előirányzat terhére vezettek át, vagyis a támogatás szintje lényegében nem változik.

Az uniós társfinanszírozással megvalósuló támogatások költségvetési finanszírozása, az ÚMVP III. tengelye és a „Technikai segítségnyújtás” előirányzat kivételével, jellemzően nőni fog (3. táblázat).

Az egyéb, kofinanszírozással megvalósuló uniós programok támogatására fordított összegek 2012-ben növekednek (4. táblázat).

A „Folyó kiadások és jövedelem-támogatások” mértéke

2012-ben eléri a 2011. évi szintet. A költségvetési törvényről szóló javaslat – a top-up kivételével – nem tartalmazza az előirányzat felosztását, ezért a várható jogcímenkénti determinációk alapján mutatjuk be a felhasználást. Ez a felosztás azt vélelmezi, hogy a nemzeti hatáskörben adható, jelenleg működő támogatások a 2012. évben fennmaradnak. A jogcímen belüli alcímek többsége determináció, ugyanakkor az új káranyhítási törvény által bevezetni szándékozott, az üzleti biztosítások díjtámogatásával megvalósuló II. pillér támogatása 700 millió forintos igényt támaszt jövőre.

A top up mértékét a törvénytervezet mellékletében határozzák meg: a tavalyi 28 milliárd forint top up kifizetésével szemben 2012-re csak 26,7 milliárd forint kiadással számol a törvényjavaslat. Ez az összeg 1,5 milliárddal marad el a tavalyi szinttől, és több mint 10 milliárd

4. táblázat: Uniós programok kiegészítő támogatása

	2011. évi támogatási előirányzat (millió Ft)	2011. évi zárolással terhelt előirányzat (millió Ft)	2012. évi támogatási előirányzat (millió Ft)	Különbség (millió Ft)	2011/2010
Méhészeti Nemzeti Program	560	560	560	0	100%
Igyál tejet! program	800	800	1200	400	150%
Egyes speciális szövetségek (TÉSZ, BESZ) támogatása	1433	1433	1833	400	128%
Egyes állatbetegségek ellenőrzésének és felszámolásának támogatása	1680	1680	1680	0	100%
Uniós programok ÁFA-fedezete	2992	2992	910	-2082	30%
Iskolagyümölcs-program	511	511	511	0	100%
Nemzeti Diverzifikációs Program	1700	1700	2704	1004	159%
Összesen	9676	9676	9398	-278	97%

forinttal az áprilisi kormányhatározatban elfogadott, 38 milliárd forintos összegű kötelezettségvállalástól. Amennyiben a top up-ra szánt összeg nem változik, az várhatóan a tej-top up csökkenését eredményezheti. (A GOFR növények után továbbra sem jár top up, de a többi jogcímen – a tej és a dohány kivételével – valószínűleg a lehetséges maximumot fogják adni).

Mindezek alapján Máhr András azzal számol, hogy fennmaradnak – vélelmezhetően változatlan nagyságrenddel – az állatjóléti támogatások, az állatbetegségek megelőzésére és leküzdésére folyósított összegek, támogatást kaphatnak a gazdálkodók az állati tetemek elszállítására és ártalmatlanítására. Mód lesz a cukorrépa-termelők nemzeti kiegészítő támogatására és fennmaradhatnak egyéb kisebb jogcímenek, mint például a mező-óri szolgálat működtetése, a jégesőelhárítás stb.

A direkt kifizetéseket (SAPS, elkülönített cukortámogatás, valamint agrárpiaci támogatások) a költségvetési törvényjavaslat nem tartalmazza. A 2011. után járó SAPS várható mértéke 56–57 ezer forint, ami az előző évihez képest mintegy 20 százalékos emelkedést jelent. (A növekedés oka egyrészt az uniós csatlakozási szerződés szerinti 10 százalékpontos növekmény, másrészt az, hogy az átváltási árfolyam a tavalyi 275,75 helyett 292,55 Ft/euró lett.) Változatlan feltételek mellett továbbra is fennmaradnak a SAPS-keret terhelő zöldség, gyümölcs és dohány szerkezetátalakítási tá-

mogatások. (A támogatási összegek a magasabb árfolyam miatt nőnek.) 2012-ben már csak kisebb SAPS-növekedéssel számolhatunk, mert 2012 után gyakorlatilag megszűnik, illetve minimálissá válik a top up, és mivel nem térünk át az SPS-re, az állattenyésztési támogatásra (húsmarha, juh) csak a SAPS-növekmény terhére, úgynevezett káródzó szerkezetátalakítási jogcímen lesz lehetőség, annak mértéke pedig várhatóan nem éri el a top up-ot.

Összegzőképpen Máhr András elmondta, hogy a benyújtott költségvetési törvényről szóló javaslat alapján a jelenlegi agrártámogatási rendszer nagy valószínűséggel változatlan formában működik tovább 2012-ben. Érdemi változások – jelenlegi ismereteink szerint – a káranyhítási rendszer változása miatt bevezetendő biztosítási díjtámogatás, és a rendelkezésre álló források okán vélhetőleg csökkenő tej top-up tekintetében állnak be.

A 2012-es költségvetés tervezetét tekintve a legnagyobb feszültséget a „Víz-társulatok kezelésében és üzemeltetésében lévő vízi-létesítmények fenntartása” jogcím megszűnése okozza. Elgondolkodtató az „Oszlatlan földtulajdon kimérésének költségeire” előirányzott összeg 3 milliárd forintra emelése, ami különösen annak fényében furcsa, hogy az NFA költségvetése nem változik érdemben, sőt, támogatási előirányzata 1,3 milliárd forintról 1,1 milliárd forintra csökken.

H. GY.